

prima instanță, Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău
judecător: A. Miron
instanța de apel, Curtea de Apel Chișinău
judecători: A. Bostan. A. Pahapol, V. Negru

dosarul nr. 2rc-194/2017

DECIZIE

15 martie 2017

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,
judecători

Valentina Clevadî
Dumitru Mardari, Galina Stratulat

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Lucoarea Venus”,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe
Acțiuni „Lucoarea Venus” împotriva Întreprinderii Individuale „Popa Ion” cu
privire la încasarea venitului ratat,
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017, prin
care s-a respins cererea Societății pe Acțiuni „Lucoarea Venus” privind scutirea
de la plata taxei de stat la depunerea apelului și nu s-a dat curs cererii de apel,

c o n s t a t ă :

La 11 decembrie 2013, SA „Lucoarea Venus” s-a adresat în instanță cu
cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Popa Ion” cu privire la încasarea
venitului ratat.

Prin încheierea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 16 aprilie 2014, în
temeiul art. 267 lit. g) Cod de procedură civilă, cererea de chemare în judecată
înaintată de SA „Lucoarea Venus” a fost scoasă de pe rol.

La 04 februarie 2015, reclamantul a intervenit cu o cerere, prin care a
solicitat repunerea în termen a cererii de repunere pe rol și repunerea pe rol a
cauzei.

Ulterior, la 04 martie 2015, reclamantul a înregistrat în Secția Evidență și
Documentare Procesuală a Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău cerere prin care a
solicitat aplicarea măsurilor de asigurare asupra mijloacelor bănești de pe
conturile contribuabilului și asupra bunurilor imobile deținute de pârât
proporțional valorii acțiunii.

Prin încheierea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 24 aprilie 2015, a
fost anulată încheierea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 16 aprilie 2014, cu
repunerea pe rol a cauzei respective.

La aceeași dată prin încheierea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău, a fost
respinsă cererea de asigurare a acțiunii înaintată de SA „Lucoarea Venus”.

Invocând ilegalitatea încheierii instanței de fond de respingere a cererea de
aplicare a măsurilor de asigurare, la 27 aprilie 2015, SA „Lucoarea Venus” a
declarat recurs asupra încheierii Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 22 aprilie

2015, solicitând instanței admiterea recursului, casarea încheierii contestate, și emiterea unei noi decizii prin care să fie dispusă aplicarea măsurilor de asigurare sub formă de sechestru asupra mijloacelor bănești aflate pe conturile pârâtului și asupra bunurilor imobile deținute de pârât în limitele valorii acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 26 iunie 2015, a fost respins recursul declarat de SA „Lucoarea Venus” și menținută încheierea Judecătoriei Râșcani mun. Chișinău din 24 aprilie 2015.

La 16 februarie 2016, SA „Lucoarea Venus” a intervenit cu o cerere prin care a solicitat scutirea de la plata taxei de stat și admiterea integrală a acțiunii formulate cu dispunerea încasării sumei de 104 000 lei din contul pârâtului.

Prin hotărârea Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău din 23 septembrie 2016, cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Lucoarea Venus” a fost respinsă.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 07 octombrie 2016 SA „Lucoarea Venus” a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel înaintată de SA „Lucoarea Venus”, fiindu-i acordat termen până la 24 ianuarie 2017, ora 14:15 pentru prezentarea apelului motivat și a probelor în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat.

La 24 ianuarie 2017 SA „Lucoarea Venus” a depus cerere de apel motivat cu solicitarea de scutire de la plata taxei de stat, admiterea apelului cu casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017 s-a respins cererea SA „Lucoarea Venus” privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului. Nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantului termen până la 15 februarie 2017 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 2 340 lei, ședința de judecată fiind stabilită pentru 14 martie 2017, ora 15:00.

La 06 februarie 2017, SA „Lucoarea Venus” a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017, solicitând casarea acesteia cu pronunțarea unei noi hotărâri de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În susținerea recursului a indicat că, consideră neîntemeiată încheierea instanței de apel prin care s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel, deoarece instanța de apel la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat nu a reținut argumentele apelantului prin care a indicat că întreprinderea nu dispune de mijloace financiare.

A mai indicat că, SA „Lucoarea Venus” în perioada anilor 2008-2012 s-a aflat în procedură de lichidare, procesul fiind administrat de pârât.

Afirmă că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 martie 2013 s-a dispus încasarea din contul SA „Lucoarea Venus” în beneficiul ÎI „Popa Ion” a sumei de 46 000 lei cu titlu de remunerație pentru exercitarea funcției de lichidator, decizie care nu a fost executată până în prezent, fapt care denotă incapacitatea de plată a taxei de stat.

Susține recurentul că, în speță prin respingerea cererii de scutire de la plata taxei de stat îi este încălcat dreptul de acces liber la justiție.

A mai indicat recurentul că, pe rolul în cadrul Judecătoriei Râșcani, mun. Chișinău se mai află o cauză civilă cu aceleași părți, în care recurentul a fost scutit de la plata taxei de stat.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Astfel, instanța de recurs consideră recursul declarat de SA „Lucoarea Venus” la 06 februarie 2017, împotriva încheierii instanței de apel din 24 ianuarie 2017, ca fiind depus în termen.

În conformitate cu art. 426 al. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de trei luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Materialele cauzei cert denotă că, la 11 decembrie 2013, SA „Lucoarea Venus” s-a adresat în instanță cu cerere de chemare în judecată împotriva ÎI „Popa Ion” cu privire la încasarea venitului ratat.

Fiind investită cu examinarea prezentei cereri, Judecătoria Râșcani, mun. Chișinău prin hotărârea din 23 septembrie 2016 a respins cererea de chemare în judecată înaintată de SA „Lucoarea Venus”.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 07 octombrie 2016 SA „Lucoarea Venus” a declarat apel, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2016 nu s-a dat curs cererii de apel înaintată de SA „Lucoarea Venus”, fiindu-i acordat termen până la 24 ianuarie 2017, ora 14:15 pentru prezentarea apelului motivat și a probelor în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat.

La 24 ianuarie 2017 SA „Lucoarea Venus” a depus cerere de apel motivat cu solicitarea de scutire de la plata taxei de stat, admiterea apelului cu casarea hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017 s-a respins cererea SA „Lucoarea Venus” privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului. Nu s-a dat curs cererii de apel, fiindu-i acordat apelantului termen până la 15 februarie 2017 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 2 340 lei, ședința de judecată fiind stabilită pentru 14 martie 2017, ora 15:00.

Pentru a soluționa astfel, instanța de apel a reținut că temei pentru scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel servește situația materială grea

a apelantului care nu-i permite achitarea taxei, și această stare materială precară urmează a fi dovedită de către acesta prin probe concludente și pertinente prezentate instanței la înaintarea cererii de apel, fapt care însă nu a fost respectat de apelant, care nu a prezentat nici o probă pertinentă în susținerea cererii de scutire.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Prin urmare, deoarece SA „Lucoarea Venus” a depus apel împotriva hotărârii primei instanțe fără a anexa dovada de plată a taxei de stat, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție califică încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017 ca fiind legală și întemeiată.

Totodată, instanța de recurs remarcă că, SA „Lucoarea Venus” prin cererea de apel depusă la 10 octombrie 2016 a solicitat scutirea de la plata taxei de stat din considerentul situației materiale precare.

Colegiul relevă că, în susținerea pretenției de scutire de plată a taxei de stat la depunerea cererii de apel, SA „Lucoarea Venus” a invocat starea materială precară, în susținerea căreia s-a referit la certificatul eliberat de BC „Banca de Economii” SA nr. 71 din 16 mai 2013, prin care se confirmă închiderea contului (f.d. 20), și informația eliberată de ÎS „Cadastru” nr. 0002/13/12792 din 20 mai 2013, prin care se indică că SA „Lucoarea Venus” nu dispune de bunuri imobile (f.d. 21), fără a anexa și alte probe concludente în acest sens.

Or, în conformitate cu art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Colegiul remarcă că, situația materială precară urmează a fi determinată din cumulul de informații și probe prezentate în acest sens, pe când SA „Lucoarea Venus” în susținerea cerinței de scutire de la plata taxei de stat la depunerea apelului, nu a făcut dovada lipsei mijloacelor financiare, fapt ce justifică soluția instanței de apel privind respingerea cererii de scutire de plata taxei de stat.

Astfel, o concluzie obiectivă a situației materiale precare, nu poate fi luată în lipsa informației de la Inspectoratul Fiscal de Stat ce demonstrează existența conturilor bancare la instituțiile financiare, dările de seamă fiscale pentru ultimii ani, informația de la oficiul Cadastral privind imobilele deținute, informația privind mijloacele de transport, pe care le are în proprietate, și alte probe ce demonstrează valoarea patrimoniului disponibil, în cazul în care certificatul eliberat de BC „Banca de Economii” SA nr. 71 din 16 mai 2013, prin care se confirmă închiderea contului (f.d. 20), și informația eliberată de ÎS „Cadastru” nr. 0002/13/12792 din 20 mai 2013, prin care se indică că SA „Lucoarea Venus” nu dispune de bunuri imobile (f.d. 21) au fost eliberate cu aproximativ 4 ani, anterior

solicitării, probe care nu pot fi calificate ca pertinente, or, situația întreprinderii pe parcurs putea fi îmbunătățită.

Totodată, instanța de recurs consideră neîntemeiat și argumentul recurentului precum că, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2016 (litigiu între aceleași părți) a fost recunoscută incapacitatea de plată a SA „Lucoarea Venus”.

Or, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 18 noiembrie 2016 s-au casat încheierea Judecătorei Rîșcani, mun. Chișinău din 14 septembrie 2015 și 20 iunie 2016 cu restituirea la faza de primire a acțiunii, din motiv că, prima instanță a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat fără a da o apreciere înscrisurilor prezentate, și nicidecum nu a constatat incapacitatea de plată a SA „Lucoarea Venus”.

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că încheierea recurată este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural care reglementează acțiunile instanței la acea fază a procesului.

Mai mult ca atât, Colegiul consideră necesar a reitera și prevederile art. 118 alin. (1), (3) Cod de procedură civilă, conform căruia fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Pe cale de consecință, la caz se va remarca și jurisprudența constatată a Curții Europene, care a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare cu privire la protecția drepturilor sale de acces la justiție (cauza Van Harn vs Germany, nr.7557/03 din 11 septembrie 2007).

Totodată, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar a menționa că apelul este o cale ordinară de atac, obiectul căreia sunt hotărârile pronunțate de prima instanță care nu sunt definitive.

La exercitarea căii de atac - apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații.

La rândul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării pricinii în apel atât la faza pregătirii pricinii pentru dezbaterile judiciare, cât și în cadrul dezbaterilor judiciare.

Mai mult ca atât, instanța de apel este obligată de a crea condiții obiective și reale pentru ca participanții să-și exercite în volum deplin drepturile sale procedurale, curmând în mod legal orice abuz din partea lor, și înlăturând pe măsură posibilităților, omisiunile la acest capitol, depistate în orice fază a procesului.

Urmare a celor relatate, instanța de recurs constată că, recurentul, solicitând scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, în vederea prezentării dovezilor în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat, după cum sugerează și jurisprudența CEDO (Van Harn versus Germany, nr. 7557/03 din 11 septembrie 2007), de a proteja drepturile sale de acces la instanță și de a îndeplini actele procedurale în termenii prevăzuți de lege, fapt, însă, ignorat de acesta, ce a generat respingerea

cererii de scutire de la plata taxei de stat, și respectiv nu s-a dat curs cererii de apel.

Potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (cazul Kreuz contra Poloniei, nr. 28249/95, cazul Golder și Z contra Marii Britaniei, cazul Malahov contra Moldovei, nr. 32268/02), dreptul la un tribunal nu este absolut. Aceasta prin natura sa poate fi supus limitărilor, deoarece dreptul de acces la justiție, prin sine, cere reglementare din partea statului.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat că în unele cazuri pot fi stabilite diferite limitări, inclusiv financiare, dreptului de acces al persoanei la o „instanță judecătorească” sau „tribunal” (cazul Malahov contra Moldovei, § 27).

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că argumentele recursului sunt neîntemeiate, iar încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, Colegiul Civil Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat Societatea pe Acțiuni „Lucoarea Venus”.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 ianuarie 2017, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Lucoarea Venus” împotriva Întreprinderii Individuale „Popa Ion” cu privire la încasarea venitului ratat.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,

Valentina Clevadi

judecători

Dumitru Mardari

Galina Stratulat